

Iz naše dnevne kulture

Fran Erjavec ml.

Fran Erjavec ml. je v »Socialni misli« št. 3 izrekel o meni neresnico in jo v 5. št. istega lista popravil tako, da vendarle ostane še neresnica. Pa to ni važno; tudi ne gre za Frana Erjavca, r. 10. febr. 1895 v Vižmarjih nad Lj., ampak za Frana Erjavca ml., za poseben kulturni tip, ki bi moral poznati svoje meje in imeti manire. Ker je očitno, da Fran Erjavec ml. res ne razume mej in manir, je zanj vsak razgovor o tem že v začetku rešen, in je samo naša zadeva, da za nas še ni rešen. Prešeren, borbe in trudi znanstvenikov in — Fran Erjavec ml. s suvereno karikaturo in kar je še zraven njegovega, to so različne stvari. Pa saj Fran Erjavec ml. tega ne bo nikoli razumel! Fr. Koblar.

Dva večera v Mariboru

Društvo slovenskih književnikov je 6. maja priredilo recitacijski večer v Mariboru. Poročevavec »Slovenca« dr. Fr. Sušnik si je dovolil med drugim to-le označbo:

»Sicer pa čestitam, da je društvo poseglo tako uspešno in dosledno in pogosto po modernih ameriških sredstvih. Res, kdor oglašuje, ta napreduje. G. Pavlu Radiću zlobni jeziki radi oponašajo, da je bil agent »Singeric«; vendar je postal minister. Agentski posel je potemtakem časten in koristen.

Iščem H. Smrekarja ali kakega drugega slikarja, ki bi mi napravil tako-le sliko:

Mož v krilatih jahalnih hlačah z madžarskimi škornji in z bičem, kakor ga imajo levji krotilci, vodi in prikazuje, lepo po vrsti: najprej medveda, potem ptiča debeloglavca (morda iz Prešernove zoologije), nato skovirja, plemenitega domačega konja, vmes še morda kako sramežljivo nevesto itd. Živali lahko tudi poljubno izbere, le da so vse lepo dresirane.« (»Slovenec«, 8. maja 1927.)

To so najbolj debela mesta iz židovskega duhovičenja, kjer je poročevavec povrsti osmešil prireditelje, občinstvo in nastopajoče agente — »zveri« — Finžgarja, Grudna, Seliškarja, Novačana, Zorca, Župančiča.

Isti opazovavec slovenske literarne komedije je napisal ob gostovanju nemških igravcev v Mariboru:

»Nocoj se mi je zdelo, da Berlinčani v Mariboru niso nikakšna koncesija tukajšnjim Nemcem, temveč da so bili baš zanje očitovanje naše slovenske kulturne zavesti in glasniki svetle jugoslovenske bodočnosti.

(Bolno mi je bilo, ker o slovenski drami ni nič rekel. Nisem si ga upal vprašati, ker sem se bal, da se ne bi osramotil za vso slovensko dramo. Vidite! Je le dobro, da nas imajo v svetu za en narod; smemo vsaj reči: »naš Vojnović itd. Zato ni čuda, da so naši literatje avtonomisti. Hm: premočna konkurenca pri bratskih »plemenih«)« (»Slovenec«, 24. maja 1927.)

Ponatisnili smo ta mesta radi označbe poročanja, radi »očitovanja naše slovenske kulturne zavesti«, radi tega, ker je bilo poročevavcu »bolno« in še radi tega, da vidimo, kaj se sme pri nas nedosledno — klatiti.

Prejeli smo v oceno:

Izidor Cankar: **Razvoj stila v starokrščanski dobi in zgodnjem srednjem veku.** Zgodovine likovne umetnosti v zahodni Evropi I. del. Slovenska Matica v Ljubljani, 1926.

Državni grb kraljevine SHS. V barvotisku izdal Učiteljski dom v Mariboru.

R. F. Magjer: **Iz prošlosti i sadašnjosti.** Knjiga predstavlja izbor iz pisateljevih del povodom proslave njegove književne petindvajsetletnice, katero je praznoval 5. junija 1925. Pisatelj je danes prosvetni referent pri osječki oblasti in igra v Osijeku odlično vlogo kot agilen kulturni delavec in duša ondotnega precej jakega umetniškega delovanja. — Naslovno risbo za to knjigo je napravil Saša Šantel. — Komisijaska založba St. Kugli v Zagrebu, 1925.

Benedikt Baur: **Beseligende Besicht.** 2. in 3. izdaja. Herder & Co, 1927.

Martin Mertens: **Hilfsbuch für den Unterricht in der Alten Geschichte.** 21. in 22. izd. Na novo predelana po J. Bissingerju, W. Hüttermannu in Fr. Körholzu. Herder & Co, Freiburg i. Breisgau, 1926.

Knjiga obsega kratek pregled zgodovine zapadnega kulturnega sveta od njenih prvih dosedaj dognanih začetkov do razpada rimskega imperija.

Das Exerzitenbuch des hl. Ignatius von Loyola. Erläuterungen der Exertitien und Ascese des hl. Ignatius von Loyola. 3. zvezek. (S tem zvezkom je delo dokončano. Napisal ga je P. Menkler, ki je znan po svojem Jezusovem življenju.) Herder & Co, Freiburg i. Br., 1926.

Márica Strnad-Cizerlj: **Rdeči nageljčki.** Pesmi, tiskal V. Blanke, Ptuj, 1927.

René la Bruère: **Hektorjev meč.** Roman. Knjižnica Jutra, 15. zv., Ljubljana, 1926.

Oevre Richter Frich: **Rdeča megla.** Roman. Knjižnica »Jutra«, Ljubljana, 1926.

Jack London: **Železna peta.** Socialni roman. Prevedel Ivan Vuk. 2. knjiga. Leposlovna knjižnica V. Zadržna založba v Ljubljani, 1927.

Ksaver Meško: **Kam plovemo?** Povest. Tiskovna zadruga v Ljubljani, 1927. Novi, predelani natis. Prosveti in zabavi, 15.

Umjetnost, god. 9. Zagreb. Kolegij jugoslov. umjetnika-grafičara, 1927. (Vsebinska: M. D. Đurić, Umjetnički drvorez i »ex libris«. — Naši umjetnici u Americi. — Kronika umetniških prireditelj.)

L'internationale syndicale chrétienne. Izdaja Confédération intern. des synd. chr. 5. letnik. Naroča se pri Secrétariat de la C.I.S.C., Drift 12, Utrecht (Pays-Bas).